

РЕЦЕНЗІЇ

І. Г. Богатирьов,
доктор юридичних наук,
професор

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПРАКТИКИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Інститут звільнення від покарання та його відбування є відзеркаллям гуманізації вітчизняного кримінального законодавства, адже його застосування у переважній більшості випадків зумовлене тим, що суворі заходи впливу не завжди сприяють досягненню мети покарання.

Тому, автор монографічного дослідження,¹ Є.О. Письменський, вірно поклав у ідею звільнення особи від покарання поклав науково обгрунтовану думку про марність або неможливість реалізації мети покарання шляхом його повного або часткового виконання (відбування) у випадках, коли ця мета може бути досягнута іншими, менш репресивними засобами або вже досягнута.

Слід зазначити, що реалізація кримінальної відповідальності, поєднана зі звільненням особи від покарання, стає більш типовою формою і вже більш схожа на правило, ніж на виняток. Правова природа покарання привертала увагу в минулому і привертає увагу і сьогодні кримінологів, криміналістів, соціологів, психологів та представників інших наукових кіл.

Не зважаючи на значний науковий інтерес до проблематики звільнення від покарання та його відбування, наукові публікації, монографічні дослідження, слід зазначити, що дана проблема в умовах оптимізації органів і установ виконання покарань постійно вимагає наукової рефлексії.

Важливо наголосити, що за роки державної незалежності кримінальне і кримінально-виконавче законодавство України суттєво змінилося. Багато кримінально-правових поло-

¹ Письменський Є.О. / Звільнення від покарання та його відбування : проблеми кримінального законодавства та практики його застосування: монографія: передм. докт. юрид. наук, доц. М. І. Хавронюка; наук. ред. докт. юрид. наук, проф. О.О. Дудоров. - Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2011. – 388с.

жень звільнення від покарання та його відбування набуло нового формату і змісту та викликають суперечності при їх тлумаченні та застосуванні.

Саме тому монографічна робота Є.О. Письменського є своєчасним науковим здобутком у галузі кримінального, кримінально-виконавчого права, у якому зроблено спробу комплексного підходу до висвітлення питань звільнення від покарання та його відбування, як спеціального кримінально-правового інституту. Не викликає сумніву актуальність даної праці, зміст і структура. Сформульвані висновки свідчать, що науковець провів глибоке і розгорнуте дослідження.

Серед основних проблемних питань звільнення від покарання та його відбування автор розглядає співвідношення звільнення від кримінальної відповідальності і звільнення від покарання та його відбування як суміжних інститутів кримінального і кримінально-виконавчого права. У цьому сенсі цікавою і пізнавальною для науковців і практиків виглядає друга глава книги, в якій автор здійснив комплексну порівняльну характеристику звільнення від кримінальної відповідальності й звільнення від покарання та його відбування, визначивши їх спільні риси, а так само зясувавши розбіжності у правовій і нормативній регламентації зазначених інституцій.

Більшу частину обсягу монографії складають її третя, четверта та п'ята глави, в яких автор докладно, із широким залученням висловлених в юридичній літературі позицій, положень кримінального, кримінально-виконавчого законодавства і матеріалів правозастосовної практики, розглянув найбільш складні і спірні в доктрині і на практиці питання, пов'язані з конкретними видами звільнення від покарання та його відбування. Взагалі майже кожний вид

звільнення від покарання цілком може бути предметом самостійного наукового пошуку, у тому числі і на рівні кандидатських дисертацій.

Слід підкреслити, що головна відмітна риса монографічної роботи в порівнянні з іншими роботами з обраної проблемати полягає в тому, що її автор Є.О. Письменський вдало врахував останні законодавчі новели, літературні джерела, судову практику, практику діяльності органів і установ виконання покарань Державної пенітенціарної служби України.

Як будь-яка по-справжньому творча робота, монографія Є.О. Письменського не позбавлена

окремих дискусійних питань і положень. Але вони жодним чином не впливають на високий і завершений науковий рівень цієї роботи. Поза всяким сумнівом дана монографічна робота «Звільнення від покарання та його відбування : проблеми кримінального законодавства та практики його застосування» сприятиме реалізації принципів гуманізму та справедливості у пенітенціарній сфері, дозволить підвищити науковий інтерес персоналу органів і установ виконання покарань до проблем звільнення від відбування покарань засудженими особами.